

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/14/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8321201271
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8321201271.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Ingrid Kalinákovej a JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej v právnej veci maloletej K. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny O. za účasti rodičov F. L. U., nar. XX.X.XXXX, bytom L. hrdinov X, O., zast. JUDr. Alexandrou Gharaibehovou, advokátkou, Kuzmányho 57, Košice a D.. K. U., nar. X.X.XXXX, bytom U. XXXX/XX, O., zast. JUDr. Petrom Gdovinom, advokátom, Kalininova 675, Humenné a za účasti Okresnej prokuratúry Humenné, Štefánikova 1900/69, Humenné o zmenu úpravy styku, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 10P/94/2021-204 zo dňa 06.12.2022, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok vo výroku I.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Matka mal. sa podaným návrhom domáhala zmeny súdnej úpravy týkajúcej sa styku otca s mal. K..
2. Okresný súd Humenné ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Súd mení rozsudok Okresného súdu Humenné č. 8P/71/2017 zo dňa 14.9.2018 v časti úpravy styku otca s maloletou K. U., nar. XX.XX.XXXX tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou K. U. každý párný týždeň v kalendárnom roku v sobotu od 10.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 10.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepárny týždeň v kalendárnom roku v stredu od 16.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že otec sa s maloletou stretne v stanovenom čase pri fontáne na Námestí slobody v O. a po skončení styku ju odovzdá matke v mieste bydliska maloletej.

II. Rozsudok Okresného súdu Humenné č. 8P/71/2017 zo dňa 14.9.2018 v časti úpravy styku otca s maloletou počas vianočných sviatkov ostáva nezmenený a počas vianočných sviatkov bežná úprava styku neplatí.

III. Otec oznámi matke na telefónnom čísle XXXX XXX XXX najneskoršie do 20.00 hod. v deň predchádzajúci upravenému styku, že sa stretnutie neuskutoční.

IV. Otec je povinný uhradiť na účet Okresného súdu Humenné náklady na znalecké dokazovanie vo výške 233,65 eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Matka je povinná uhradiť na účet Okresného súdu Humenné náklady na znalecké dokazovanie vo výške 233,65 eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

VI. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.“

3. Proti výroku I. rozsudku podal odvolanie otec majúci za to, že napadnutý rozsudok je nesprávny, nedostatočne odôvodnený a preto nepreskúmateľný. Súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutkový stav veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, eventuálne zmeniť a návrh matky na zúženie styku zamietnuť v celom rozsahu ako nedôvodný.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

5. Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že posledná úprava styku bola vykonaná na základe rozsudku, ktorým bolo manželstvo rodičov mal. K. rozvedené. S odstupom času od poslednej súdnej úpravy možno konštatovať zmenu skutkového stavu v tom zmysle, že styk otca s mal. K. bol problematický a namiesto budovania a upevňovania vzájomných vzťahov medzi otcom a dcérou dochádzalo k ich zhoršeniu až do situácie, kedy mal. K. úplne odmieta kontakt s otcom, ktorý si po rozpade manželstva s matkou mal. založil novú rodinu. Súd v rámci konania o zmenu úpravy styku iniciovaného matkou mal. v spolupráci s kolíznym opatrovníkom vykonal všetky dostupné opatrenia, ktoré mali za cieľ sanáciu vzťahov dcéry a otca ako aj nastavenie vzájomnej komunikácie medzi otcom, dcérou ako aj jej matkou.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvoze; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

7. Podľa § 26 zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

8. V súlade so záverom súdu prvej inštancie odvolací súd musí skonštatovať, že uložené opatrenia nevedli k náprave a vzťah dcéry a otca sa nepodarilo obnoviť. Ako sa vyjadrila samotná K., ktorej názor bol zisťovaný súdom, je ochotná sa s otcom stretávať len v obmedzenej forme. Tento postoj mal. potvrdil aj znalec vo svojom znaleckom posudku, ktorý bol vo veci vypracovaný. Podľa záveru znalca, výchovné chyby v prístupe k svojej dcére zo strany otca, poruchová, dysfunkčná komunikácia rodičov mal. K., ako aj vývinové obdobie, ktorým v súčasnosti K. prechádza negatívne ovplyvnili vzťah K. k svojmu otcovi, s ktorým nemajú vyvinutú pozitívnu citovú väzbu.

9. Otec vo svojom odvolaní poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax súdov, podľa ktorej rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do jeho osobnej starostlivosti má právo stráviť so svojim dieťaťom polovicu jeho voľného času. Akákoľvek deformácia vzťahu otca s dieťaťom v dôsledku odcudzenia je v neskoršej dobe už len ťažko napravitelná. Je preto v najlepšom záujme dieťaťa umožniť otcovi, ktorý s dieťaťom trvalé nežije pravidelný kontakt, v ktorom môže realizovať svoje výchovné pôsobenie, rešpektujúc pritom právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. S týmto názorom otca sa odvolací súd stotožňuje a je v súlade s jeho rozhodovacou líniou. Odvolací súd citlivo vníma akýkoľvek zásah do práva dieťaťa na plnohodnotný styk s nerezidentným rodičom. Preto pri prieskume veci zameral svoju pozornosť na zistenie, či boli vyčerpané všetky dostupné prostriedky, ktorými orgány starostlivosti o mal. deti disponujú v snahe o nápravu rozvrátených vzťahov. Ako to vyplýva z vykonaného dokazovania, orgány starostlivosti súdu o mal. deti s rodinou pracovali, rodičia ako aj mal. K. sa podrobili opatreniam

nariadeným orgánom sociálnoprávnej ochrany detí v Centre pre deti a rodiny Q. za účelom dosiahnutia cieľa - podpory a rozvoja a upevňovania vzťahu mal. dieťaťa s otcom. Ako to vyplýva zo záverečnej správy, tieto ciele sa napriek poskytnutiu dlhšieho časového obdobia nepodarilo naplniť. Znalec vo svojom znaleckom posudku potvrdil, že vzťahy medzi dcérou a otcom sú aj napriek intervencii stále vážne narušené. V neposlednom rade je potrebné prihliadať na postoje mal. K., ktorá otca tvrdohlavo odmieta a tento svoj postoj prezentovala aj pred súdom. K náprave nevedlo ani konanie o výkon rozhodnutia. Súdny majú povinnosť zverenými procesnými prostriedkami vytvárať predpoklady pre nápravu narušených vzťahov medzi rodičmi a deťmi, vrátane prostriedkov donútenia, ak také opatrenie môže viesť k sledovanému cieľu a ak je primerané. Bez ohľadu na to, kto rozvrat vzťahov medzi otcom a synom spôsobil a kto na ňom má väčšiu či menšiu vinu, je však iluzórne predstavovať si, že právo, resp. súd môže svojou autoritou poručiť ľudským citom. V danom prípade súdy k zákazu styku siahli až potom, ako sa otcovi nepodarilo vzťah k synovi nadviazať ani v prostredí špecializovaného pracoviska, tj. po vyčerpaní menej obmedzujúcich alternatív. Záver všeobecných súdov, že ďalšie zotrvanie na úprave styku otca so synom za daných okolností k sledovanému cieľu, tj. k nadviazaniu vzťahu medzi nimi nepovedie, resp. že by vynucovanie tohoto styku bolo dokonca kontraproduktívne, sa opiera o dostatočné skutkové zistenia a ich vyhodnotenie.“ (Uznesenie ÚS ČR, sp.zn. III. ÚS 438/05, z 13.12.2006)

10. Otec vo svojom odvolaní poukazuje na postoj matky a má za to, že je to práve manipulácia dcéry z jej strany, ktorá je príčinou odmietavého postoja dcéry k otcovi. Ako to vyplýva z vykonaného dokazovania, je zrejme, že vzťahy medzi rodičmi nie sú ideálne a ich vzájomná komunikácia bola vyhodnotená ako problematická a dysfunkčná. Ak by došlo k narušeniu vzájomných vzťahov a citovému odcudzeniu dieťaťa s jedným z rodičov v dôsledku nevhodného správania sa a manipulácie druhého rodiča, bolo by takéto konanie rodiča potrebné vyhodnotiť ako zlyhanie jeho rodičovskej zodpovednosti a v takom prípade by bol daný dôvod pre prehodnotenie vhodnosti zverenia dieťaťa do starostlivosti rodiča, ktorý sa dopúšťa manipulácie v snahe eliminovať druhého rodiča zo života dieťaťa a koná tak v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa. V prejednávacom prípade sa však takého nevhodného správania sa matky nepreukázalo. Matka sa zúčastňovala poradenstva, prejavovala ľútosť nad narušenými vzťahmi dcéry a otca a ochotu podieľať sa na rozvoji väzieb K. a otca. Manipulácia z jej strany bola vylúčená znalcom v podanom znaleckom posudku.

11. Za takýchto okolností, skonštatujúc vážne narušenie citových väzieb K. a jej otca napriek vykonaným opatreniam za účelom ich nápravy, je aj podľa názoru odvolacieho súdu namieste, aby v súčasnosti došlo k úprave styku v rozsahu ako si to želá mal. K., ktorá je vo veku 13 rokov. Hoci je rozsah styku značne obmedzený, bolo by kontraproduktívne upraviť široký rozsah styku, ktorý by sa vôbec nerealizoval, čo by malo za dôsledok ďalšie odcudzenie. Je možné vysloviť nádej, že ešte nie je neskoro začať pracovať na rozvoji vzťahu dcéry s otcom. Na tomto mieste odvolací súd apeluje na oboch rodičov ako aj na mal. K., aby si uvedomili, aký hlboký význam má v živote dieťaťa vzťah s oboma rodičmi, ako jeho primárnymi osobami preto, aby z neho vyrástol zdravý a sebavedomý človek a aby namiesto hľadania vinníka za vzniknutú situáciu začali konštruktívne komunikovať (tj. vypočuť a snažiť sa pochopiť aj druhú stranu) a hľadať k sebe cestu.

12. Zhrnúc vyššie uvedené, odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok v napadnutom výroku postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

13. V danom prípade nie sú známe žiadne dôvody, pre ktoré by malo byť o trovách odvolacieho konania rozhodnuté inak ako spôsobom vyplývajúcich z § 52 CMP, a preto odvolací súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, § 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).